

<https://www.israelsmisjonen.no/pv>

18. søndag i treenighetstiden – søndag 27. september 2026

Søndagens tekster: Jes 53,1–5; Hebr 2,10–18; Matt 8,14–17

Jesu helbredende nærvær

De tre tekstene denne dagen

Tekstene fra Deuterokjesaja, det vil si den siste delen av Jesaiaboka, handler om Herrens lidende tjener. Hans lidelse skjer for de manges skyld, for de manges redning og frelse. Han bærer våre smerter og sykdommer gjennom selv å lide. Han kan hjelpe fordi han selv led, og ved sin lidelse og død sonet han «folkets» synder. Han skal være lys så frelsen kan nå jordens ender (Jes 49,6) og «Han skal gjøre de mange rettferdig» (Jes 53,11). Herrens lidende tjener identifiseres ikke hos Jesaja, men det som står om ham gir hjelp til å forstå hva Jesu gjerning var, og hva kirkens kall er.

Det er vanskelig å se at utsagnet «Straffen lå på ham, vi fikk fred, ved hans sår ble vi helbredet.» ble oppfylt i profetens samtid. Det fremstår heller som noe som en gang skal skje. Vi kan se det oppfylt i Jesu lidelse og død for oss.

I Hebreerbrevsteksten fremheves inkarnasjonens nødvendighet for at Jesus skulle bli vår frelser. Det fremheves også at det var ved sin død han gjorde ende på han som har dødens makt, dvs. djevelen. For at Jesus skulle nå fullendelse, var lidelsene han gjennomgikk nødvendige. Også fristelsene han kjempet med, var en forutsetning for at han skulle kunne hjelpe oss i vår kamp mot fristelsene. Han måtte fullt ut bli som en av oss og leve det livet vi skulle levet, for å kunne frelse oss fra fortapelse og evig død.

Matteus fremhever at det som nå skjer i Kapernaum, er en oppfyllelse av det Deuterokjesaja pekte på: Han tok bort våre plager og bar våre sykdommer. Matteus nøyer seg med dette sitatet fra Jesaja, som fortsetter slik: «Straffen lå på ham, vi fikk fred, ved hans sår ble vi helbredet». Jesu helbredelser får da betydning langt ut over det de betyr for dem som ble helbredet. De er vitnesbyrd om at han er verdens frelser.

Evangelietekstens kontekst

Forut for dagens evangelietekst har vi Jesu bergpreken. Her har han tatt opp en rekke temaer som gjelder våre liv og vår tro. Han har lært oss å be (Fader vår) og han har utfordret oss til å leve våre liv ikke bare for oss selv, men i tjeneste for hverandre: «Alt dere vil at andre skal gjøre mot dere, det skal også dere gjøre mot dem». Han har stått frem med stor myndighet.

Hvordan vil så denne myndighet vise seg når han går ned fra fjellet? Hvordan møter han forventningene og håpet han har skapt i en verden full av lidelse, skuffelser, håp og lengsel? En spedalsk blir helbredet. Det blir også tjenestegutten til en offiser, og Peters svigermor. Det stopper ikke med det, for det står også at alle som var syke ble helbredet.

Matteus oppsummerer ved å sitere fra Jesaja 53: «Sannelig, våre sykdommer tok han, våre smerter bar han.»

I Hebreerbrevet understrekes at Jesus, «fordi han selv led og ble fristet, kan han hjelpe dem som blir fristet», og han kan «befri dem som av frykt for døden var i slaveri gjennom hele livet».

Matteus fortsetter etter vår tekst å berette om hvordan mange, i entusiasme over det de har opplevd, vil følge Jesus, men han advarer dem. Ikke har han noe han kan hvile hodet på, og for dem som vil følge ham er det ingen tid til å begrave sine kjære.

Momenter til prekenen denne dagen

1. Jesu helbredet alle som var syke (Matt 8,16)

Jesu gjerning, hans myndighet, det oppdrag han kom for, understrekes gjennom hans helbredelser. Hans helbredende kraft peker frem mot den dag da «Han skal tørke bort hver tåre fra deres øyne, og døden skal ikke være mer, heller ikke sorg eller skrik eller smerte. For det som en gang var, er borte.» (Åp 21,4). Vi er enda ikke der, men Bergprekenen, som kommer forut for vår tekst, inneholder like fullt formaning om at vi ikke skal bekymre oss; vår Far i himmelen vet hva det er vi trenger.

At vår Far i himmelen vet hva vi trenger, ikke bare for å bli frelst, men også i livet som vi lever nå, det viser Jesus på veien ned fra fjellet. Det er som det lyser omkring ham. En spedalsk blir helbredet, en offiser ber for sin tjener som blir frisk, Peters svigermor blir frisk da han rører ved henne. Onde ånder drives ut. Dette er ikke den eneste gangen vi hører om at Jesus helbreder. I evangeliene hører i igjen og igjen om hvordan folk strømmet til der han kom.

Vissheten om at han kunne helbrede – og alle som strømmet til i håp om å bli helbredet – kan ikke forstås uten på bakgrunn av at helbedersene og undrene faktisk skjedde. Derfor fortsatte store mengder å komme til ham med sine syke og med sine sykdommer og plager. Noen gikk så langt at de brøt opp taket over huset der han var for å slippe frem til ham. For mennesker med sykdommer og plager – og andre tunge byrder – betød han håp. Håp som ingen andre kunne gi. Håp ut over det som egentlig var mulig.

2. Jesu helbredende tilstedeværelse i dag

Finnes det fortsatt håp om helbredelse hos Jesus, han som helbredet alle? Sykdommer og plager er en konsekvens av menneskets fall slik det skildres i begynnelsen av Første Mosebok. At Jesus tar bort våre plager og bærer våre sykdommer er en sentral del av Jesu gjerning. Dette er tegn på at konsekvensene av syndefallet leges gjennom Ham. Jesu helbredelser viser hans omsorg for dem som lider. De er også et tegn på at himmelriket er kommet nær gjennom hans tilstedeværelse og gjerning.

Hans helbredende nærvær opphørte ikke med hans himmelfart. I Apostlenes gjerninger står det om Peters møte med en lam tigger (Apg 3,6). Peter sier til ham: Sølv eller gull har jeg ikke,

men det jeg har, vil jeg gi deg. I Jesu Kristi nasareerens navn: Reis deg og gå. Så er det slik at han som helbredet alle, er den samme i går og i dag, ja til evig tid (Hebr 13,8).

I en preken skal vi være ærlige med at det ikke er ofte vi opplever helbredelser på denne måten, samtidig som det er flere som kan fortelle om undere har de opplevd. Disse er tegn på Jesu stadig helbredende nærvær i sin kirke. Vi må holde frem at Jesu helbredende nærvær også viser seg på mange andre måter. Kan hende går det her an å peke på 1 Kor 13 der vi blant annet leser: Kjærligheten utholder alt, tror alt, håper alt, tåler alt. Kjærligheten tar aldri slutt. Der menigheter og vårt forhold til hverandre er preget av dette, er det Jesu fortsatte nærvær hos oss – og ikke noe annet – som bærer dette.

3. Når stormen kommer

Det var det rene festtoget der Jesus kom med sine disipler ned fra fjellet. Men den lyse, gode dagen fikk en brå slutt. Jesus ga disiplene befaling om at de skulle gå i båten. Det gjør de, og så kommer stormen, ingensteds fra, som det ofte skjer ved Gennesaretsjøen. Om de hadde tvilt på at Jesus fortsatt hadde kontroll, ville vi forstå det.

Når stormen tar tak i oss har vi lett for å glemme. Da får vi gjøre som disiplene; de gikk til Jesus med sin redsel. Vi kan gå til han som har lovet at han vil være med oss alle dager inntil verdens ende. Han er særlig nær når det røyner på som mest.

Etter Jesu død og himmelfart ble det disiplene som skulle bære budskapet om hans liv og frelse ut til alle folkeslag. En umistelig del av dette ble det å fortsette Jesus helbredende virke. Dette er fortsatt vårt kall, vi som vil følge Jesus. Det gjelder i vårt forhold til hverandre og i vårt forhold til alle mennesker. Det gjelder i alle livets forskjellige faser og forhold.

Jesu helbredende nærvær kan vi kjenne når relasjoner som er gått i stykker, heles. Når mismot og tvil må vike for frimodighet og fornyet glede. Når vi opplever at Jesus ved våre bønner helbreder sykdom og åpner veier der vi tror at alt er stengt.

Så får vi be om å få være hans etterfølgere, på en slik måte at også andre får lyst til å følge ham.

Mulige salmer

99 Jesus från Nasaret går här fram

108 Vår Gud, han er så fast en borg

209 Døden må vike

897 Å denne kilde

197 Deg være ære, Herre over dødens makt

359 Jeg har en venn

832 Jeg synger meg en blå, blå salme

Terje Fonk

Pensjonist, tidligere prost i Larvik

terje.fonk@gmail.com